

VID

Studieplan for praktisk-kirkelig utdanning

60 studiepoeng

Programme Description for Studies in Practical Theology

60 ECTS

Fakultet for teologi, diakoni og ledelsesfag

Faculty of Theology, Diaconia and Leadership Studies

Kirkelig Utdanningscenter i Nord (KUN), Tromsø

Northern Norway Education Centre for Practical Theology

Godkjent 23. mai 2017 av Utdanningsutvalget

Approved 23 May 2017 by The Education Committee

Innholdsfortegnelse

1. Presentasjon av studiet	1
2. Målgruppe og opptakskrav	2
3. Læringsutbytte	3
4. Arbeids- og undervisningsformer:	5
5. Internasjonalisering	5
7. Vurderingsformer	6
8. Skikkethetsvurdering	7
9. Studiets oppbygning	7
Forholdet mellom PK1 og PK2	8
10. Nøkkelinformasjon om studiet	9
Emnebeskrivelser.....	12
Homiletikk, kateketikk og liturgikk 1	13
Diakoni, sjelesorg og pastoralteologi 1	18
Praksis 1	22
Homiletikk, kateketikk og liturgikk 2.....	24
Diakoni, sjelesorg og pastoralteologi 2.....	30
Praksis 2	35

1. Presentasjon av studiet

Praktisk kirkelig utdanning¹ sammen med bachelorgrad og mastergrad i teologi gir til sammen graden cand.theol. Seksårig profesjonsutdanning i teologi eller tilsvarende utdanning godkjent av Den norske kirke (Dnk) gir mulighet for prestetjeneste i Dnk, forutsatt biskopens ordinasjon.

Praktisk kirkelig utdanning skal sammen med øvrig teologisk utdanning gi kunnskap, holdninger og ferdigheter til å arbeide som ordinert prest i Norge. Utdanningen skal bidra til å utvikle kompetente, ansvarsbevisste, samarbeidsorienterte og engasjerte medarbeidere som kjenner seg forpliktet på kirkas oppdrag. Den skal bidra til inkluderende samarbeid mellom ulike yrkeskategorier i kirka med forståelse for de ulike tjenestenes særpreg. Utdanningen skal videre bidra til personlig og åndelig utvikling hos studentene og ha fokus på den nordnorske landsdelen samt vektlegge samiske og kvenske perspektiv. Studiet legger vekt på tverrfaglighet, kontekstualitet og nærhet til praksisfeltet.

VID vitenskapelige høyskole (VID) tilbyr i samarbeid med Kirkelig utdanningscenter nord/ Girkolaš Oahpahušguovddáš Davvin (KUN) 60 studiepoeng samlingsbasert praktisk-kirkelig utdanning:

30 studiepoeng - bachelornivå: praktisk kirkelig utdanning 1 (PK1)

30 studiepoeng - masternivå: praktisk-kirkelig utdanning 2 (PK2)

Den praktisk-kirkelige utdanningen som VID/KUN tilbyr i Tromsø kan søkes innpasset i teologistudier/grader tatt ved andre institusjoner, som for eksempel ved VID eller ved Institutt for arkeologi, historie, teologi og religionsvitenskap (AHR) ved Norges arktiske universitet i Tromsø (UiT): <http://uit.no/ihr>

PK1 består av tre emner à 10 studiepoeng. Emnene gir innføring i prestens grunnleggende arbeidsoppgaver og kunnskap om arbeidsoppgavene til de øvrige kirkelige profesjoner. Sentrale tema er ulike tolkninger av presterollen, samarbeid mellom kirkelige yrkesgrupper, yrkesetiske utfordringer og kirkelig organisasjon.

Det gis basiskunnskap i homiletiske, didaktiske og sjelesørgeriske problemstillinger. De viktigste liturgiene og liturgiarbeidet i Dnk kirke gjennomgås. Det gis innføring i hymnologi og arbeid med salmevalg til gudstjenester og kirkelige handlinger. PK1 gir innføring i Dnk sine planer i trosopplæring og diakoni. Gjennom øvelser og evalueringer i tverrfaglige grupper oppøves kompetanse til å planlegge og gjennomføre undervisning, gudstjenester og kirkelige handlinger samt forberede og framføre preken og andakter. Det arbeides med å vurdere kritisk og konstruktivt liturgi, preken og undervisningsarbeid. Innenfor sjelesorgsfaget vektlegges særlig prestens arbeid med sorg, begravelse og ulykker.

Faget pastoralteologi drøfter hvordan prestens arbeid skal forstås i en samfunnsmessig kontekst. Utgangspunktet er nordnorsk kirkeliv, inklusiv samisk- og kvensk kirkeliv. Studenten får også innføring i utfordringer fra den globale kontekst, særlig fra kirker i Sør og kirker i land med urbefolkninger.

Det er to praksisperioder på PK1: menighetspraksis og institusjonspraksis, begge med eksterne veiledere.

¹ KUN bruker benevnelsen praktisk-kirkelig utdanning. Andre utdanningssteder bruker betegnelsen praktikumsutdanning eller praktisk-teologisk utdanning.

PK2 består av tre emner à 10 studiepoeng. Det gis avansert kunnskap i homiletikk, kateketikk og liturgikk,² diakoni, sjelesorg og pastoralteologi. Kirkerett er inkludert i undervisningen i pastoralteologi.

Gjennom øvelser og evalueringer oppøves kompetanse til å lede, ta liturgiske valg og delta i en tverrfaglig gruppe for forberedelse og gjennomføring av gudstjenester. I kateketikk vektlegges prosjektarbeid i trosopplæring. Forelesninger kombineres med et større prosjektarbeid som evalueres. Øvelser i framføring av preken og andakt med respons inngår. Gjennom øvelser, samtaler og forelesninger arbeides det med at kandidaten finner fram til egen prekenposisjon og egen rolle i sjelesørgeriske samtaler.

Det arbeides med begrepene tro, kall, person og profesjon. Studenten utfordres til å innta en selvstendig fortolkning av hvordan være prest og hvordan samarbeide med andre kirkelige profesjoner. Dette skjer gjennom praktiske caseøvelser og i samtaler på bakgrunn av foredrag og litteratur.

Det gis utdypende kunnskap om Dnk som organisasjon og dens rettsforhold. Analyse og problemløsning knyttet til ledelse og rolleforståelse i en stab er sentrale tema, ofte med utgangspunkt i en nordnorsk kontekst og ofte gjennom arbeid med konkrete case.

Praksis på PK2 er selvstendig og utøvende med ekstern veileder.

Oversikt over emnene på PK1 og PK2:

PK1 Bachelor		
Homiletikk, kateketikk og liturgikk 1 10 stp.	Diakoni, sjelesorg og pastoralteologi 1 10 stp.	Praksis 1 10 stp.
PK2 Master		
Homiletikk, kateketikk og liturgikk 2 10 stp.	Diakoni, sjelesorg og pastoralteologi 2 10 stp.	Praksis 2 10 stp.

2. Målgruppe og opptakskrav

Målgruppe PK1

- teologistudenter bachelornivå.

Opptak på grunnlag av

- 60 (av 180) studiepoeng teologi/kristendom på bachelornivå.

² Liturgikk inkluderer hymnologi.

Målgruppe PK2

- teologistudenter på masternivå
- studenter som etter Forskrift om kvalifikasjonskrav for tilsetting av prest i Dnk har fått godkjenning av alternativ utdanning eller tilkjennegitt kompetanse gjennom Kirkerådets evalueringsnemnd:

<https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/arbeid-og-utdanning/kirkeradets-evalueringnemnd/>

Opptak på grunnlag av

- 60 (av 120) studiepoeng teologifag på masternivå innenfor cand.theol. graden *eller* tilsvarende og bestått PK1
- godkjenning av Kirkerådets evalueringsnemnd og bestått PK1

Det forutsettes at søkere har gode norskkunnskaper både muntlig og skriftlig. Søkere med utenlandsk utdanning må dokumentere krav til norsk- og engelskkunnskaper, jamfør forskrift av 6. januar 2017 nr. 13 som gjelder opptak til høgre utdanning. Se lenke fra Samordna opptak:

http://www.samordnaopptak.no/info/utenlandsk_utdanning/

Det er opptak høst og vår på PK1 og PK2

3. Læringsutbytte

PK1 har følgende læringsutbytte inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har grunnleggende kunnskap i liturgikk, homiletikk, kirkelig undervisning og sjelesorg.
- kjenner til de viktigste kirkelige planene, kirkelig organisasjon og arbeidsoppgaver med vekt på egen yrkesprofesjon.
- kjenner til prosedyrer for kirkelig samarbeid og forberedelse av gudstjenester, kirkelige handlinger, undervisning og sorgarbeid.
- har basiskunnskap om nordnorsk kirkeliv, inklusive samisk og kvensk kirkeliv.

Ferdigheter:

Kandidaten

- har evne til å gjennomføre og lede gudstjenester, kirkelige handlinger, kirkelig undervisning og sjelesørgeriske samtaler.
- kan utvikle enkle ritualer og undervisningsopplegg på egenhånd og i samarbeid med andre.

- kan ta imot veiledning og justere utøvelsen etter veiledning.
- kan delta i grunnleggende diskurser rundt kirkelige planer og kirkelig organisasjon.
- kan analysere den lokale konteksten som premissleverandør for kirkelig arbeid.
- deltar i en faglig samtale om hvordan kirka skal uttrykke seg i konkrete kontekster.

Generell kompetanse:

Kandidaten

- har innsikt i yrkesetiske problemstillinger knyttet til taushetsplikt og problemfeltet nærhet-distanse i sjelesorg.
- kan bruke teoretiske verktøy for å reflektere over hvordan prestens personlighet kan komme til uttrykk i forkynnelse og samtaler.
- kan utveksle synspunkter og erfaringer i faglige samtaler med kollegaer og i tverrfaglige stabsmøter og gjennom dette bidra til å utvikle god praksis.
- skal på faglig grunnlag kunne drøfte og samarbeide om undervisningsopplegg med undervisningspersonale og om salmer og liturgi med kantor.
- kjenner til de nyeste diskusjonene rundt innføring av liturgier og liturgiske ledd og kunne formidle dette muntlig og skriftlig i forhold til kollegaer og frivillige.

PK2 har følgende læringsutbytte inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har avansert kunnskap om homiletikk, kateketikk og liturgikk, diakoni, sjelesorg og pastoralteologi.
- kan anvende kunnskapen på nye områder innenfor fagfeltet.

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan analysere kirkelig praksis kritisk og arbeide selvstendig med problemløsning.
- kan anvende ny forskning og kunne bidra til nytenkning innenfor kirkens praksisfelt.

Generell kompetanse:

Kandidaten

- behersker de viktigste uttrykksformene i presteyrket for å kunne utføre oppgaven som prest på en selvstendig måte og med sin egen fortolkning av presterollen i ulike typer menigheter.
- kan kommunisere praktisk teologiske problemstillinger ovenfor lekfolk og i faglige sammenhenger.

4. Arbeids- og undervisningsformer:

PK1

- Forelesninger, seminar og egenstudium
- Praktiske øvelser og ekskursionsjoner
- Gruppearbeid, prosjektarbeid og skriftlige innleveringer
- Individuelle samtaler med faglærer
- Praksis og veiledningssamtaler med eksterne veiledere

PK2

- Forelesninger, seminar og egenstudium
- Praktiske øvelser og ekskursionsjoner
- Gruppearbeid og prosjektarbeid og skriftlige innleveringer
- Samtaler med faglærer
- Selvstendig menighetspraksis
- Veiledningssamtaler med eksterne veiledere

5. Internasjonalisering

Studiet tilbyr praktisk kirkelig utdanning for Sápmi. Arbeid med det samiske forholder seg til hele Sápmi, ikke bare for den norske delen av denne. Studiet tar opp hvordan samisk samfunns- og kirkeliv relaterer seg til internasjonale urfolksprosesser i spørsmål som f.eks. forsoningsprosesser, diskusjonen om retten til land og vann, framveksten av et eget kirkeliv, bruk av tradisjonelle kulturuttrykk og instrumenter og forholdet til førkristen religion. Dette viser til en tverrkulturell dimensjon i studiet som bidrar til å bevisstgjøre studentene også på tverrkulturelle uttrykk for tro og religion på tvers av landegrensene.

Arbeidet med kontekstuell teologi er inspirert av og har klare forbindelseslinjer til latinamerikanske og afrikanske teologier. Studiet har et internasjonalt fagperspektiv på temaet kontekstualitet. Studentene skal kjenne til Bevans kontekstuelle modeller og kunne anvende modellen i refleksjon over praksis.

Undervisningen i homiletikk relaterer seg særlig til nord-amerikanske diskurser («new homiletics»), mens liturgikk knytter an til nord-amerikanske og europeiske diskurser. I kirkelig undervisning forholder en seg særlig til skandinaviske og europeiske diskurser. Svensk praktisk kirkelig teologi har stor innflytelse på mange av fagene, ikke minst på ekklesiologi, liturgikk, sjelesorg og homiletikk.

I pastoralteologi betones kunnskap om samisk samfunns- og kirkeliv både på PK1 og PK. Ved hjelp av kunnskap om samisk kirkeliv skal studentene arbeide bevisst med flerspråklighet i gudstjenesten. Svært mange øvingsgudstjenester har derfor samiske liturgiske ledd.

En av samlingsukene har som tema internasjonal diakoni. Da blir en rekke internasjonale tema drøftet, som flyktningsproblemer, religiøs dialog, klimaspørsmål, fattigdomsspørsmål. I denne uka samarbeider Kirkens Nødhjelp og KUN om et dagsseminar.

KUN har jevnlig besøk av internasjonale gjester, kirkeledere eller prester fra ulike kirker, eller fagteologer.

En relativt stor andel av studentene kommer fra Island, Russland, Sverige, Tyskland og USA. Erfaringer fra deres kulturelle bakgrunn forsøkes integrert i undervisningen. Den internasjonalt sammensatte studentgruppen er en faglig og sosial ressurs for studenter og ansatte.

Undervisningen foregår på norsk men det legges til rette for besvarelser i itslearning på nordsamisk, sørsamisk og lulesamisk.

Studenter kan ha Norsk kirke i utlandet som praksissted i institusjonspraksis. Ansvar for all organisering av det internasjonale skjer ved leder på KUN.

6. Praksisstudier

PK1

- fire uker institusjonspraksis (150 timer) med fast veiledning på praksisstedet to timer pr. uke, samt fire uker (150 timer) menighetspraksis med fast veiledning på praksisstedet to timer pr. uke.
- menighetspraksis er basert på deltakende observasjon som gradvis blir mer utøvende.

PK2

- fem uker stiftspraksis som er en selvstendig praksis i menighet med ekstern veileder to timer pr. uke.

7. Vurderingsformer

PK1

Institusjonspraksis 4 uker. Bestått/ikke bestått

Menighetspraksis 4 uker. Bestått/ikke bestått

15 innlegg i itslearning. Godkjent/ikke godkjent

Avsluttende muntlig mappeeksamen i de to emnene som ikke er praksis. Bestått/ikke bestått i hvert emne.

Ved institusjonspraksis og menighetspraksis gir ekstern praksisveileder en anbefaling om bestått/ikke bestått. Faglærer avgjør om praksis er bestått.

15 innlegg i itslearning må alle være godkjente av faglærer innen fastsatt frist for at studenten skal kunne gå opp til mappeeksamen.

Mappeeksamen tar utgangspunkt i en utvalgsmappe studenten velger ut på gitte vilkår.

Sensorer er enten ekstern eller intern i tillegg til faglærer.

PK2

Stiftspraksis 5 uker. Bestått/ikke bestått

14 innlegg i itslearning. Godkjent/ikke godkjent

Avsluttende mappeeksamen i de to emnene som ikke er praksis. Bestått/ikke bestått i hvert emne.

Kirkerettseksamen. 45 minutter. Bestått/ikke bestått.

Ved stiftspraksis gir ekstern praksisveileder en anbefaling om bestått/ikke bestått. Faglærer avgjør om praksis er bestått.

14 innlegg i itslearning må alle være godkjente innen en viss frist for at studenten skal kunne gå opp til mappeeksamen. Faglærer avgjør dette.

Mappeeksamen tar utgangspunkt i en utvalgsmappe studenten velger ut på gitte vilkår basert på innlegg i itslearning. Sensorer er enten ekstern eller intern i tillegg til faglærer.

På kirkerettseksamen brukes ekstern sensor i tillegg til faglærer som sensor.

8. Skikkethetsvurdering

VID vitenskapelige høyskole, som studieretning prest ved KUN er underlagt, har et lovpålagt ansvar for å vurdere om studentene er skikket til å bli prest. Vurderingen er underlagt forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning (nr.859) med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 4-10, sjette ledd. Løpende skikkethetsvurdering foregår gjennom hele studiet. Vurderingen omfatter både faglige og personlige forutsetninger for å utøve yrket, og kriteriene i forskriften må suppleres med skjønn. Studenter som får merknad vedrørende tvil om skikkethet, blir fulgt spesielt opp.

KUN bruker i hovedsak praksisveiledere som har veilederutdanning eller som er anbefalt av det lokale bispekontoret for å kvalitetssikre veilederens kompetanse på skikkethetsvurderinger.

9. Studiets oppbygning

VID gir i samarbeid med Kirkelig utdanningscenter nord/Girkolaš Oahpahuosguovddáš Davvin (KUN) et samlingsbasert deltidsundervisning i praktisk-kirkelig utdanning på 60 studiepoeng.

Profesjonsstudiet i teologi ved VID Stavanger (360 studiepoeng) er et fulltidsstudium over 6 år som inkluderer praktisk teologi (60 studiepoeng). Tilsvarende studium tilbys gjennom et samarbeid mellom AHR ved UiT Norges arktiske universitet (300 studiepoeng) og KUN (60 studiepoeng).

PK1 og PK2 tas enten over fire eller seks semestre:

PK1 kan tas parallelt med teologistudier i Tromsø over tre semestre: (i 3., 4. og 5. eller 4., 5. og 6 semestre).

PK2 tas i siste del av studiet, (vanligvis i 11. og 12. semestre).

Studenter ved KUN som ikke studerer teologi ved AHR bruker vanligvis to semestre på PK1 og to semestre på PK2.

Forholdet mellom PK1 og PK2

PK1 gir en innføring i grunnleggende praktisk-kirkelige problemstillinger og handlingsfelt i kirkelig arbeid. På PK1 gis det innføring i de tradisjonelle praktisk-teologiske disiplinene, samt i noen av de viktigste feltene KUN er opptatt av; kontekstualitet og tverrfaglighet. Kandidaten skal ha en del basiskunnskaper om nordnorske kirke- og samfunnsforhold. I dette er samisk og kvensk samfunns- og kirkelig vektlagt. Det er vekt på ferdighetstrening og praktiske øvelser. Praksis på PK1 er basert på deltakende observasjon, som gradvis blir mer utøvende.

For kandidaten danner PK2 avslutningen på en 6-årig profesjonsutdanning eller tilsvarende.³ Det forventes at kandidaten kan anvende sin teoretiske kunnskap på praktiske forhold i homiletikk og undervisning, i sjelesorg og diakoni og i bedømmelsen av liturgi og hymnologi. Praktiske øvelser og elementære grunnkunnskaper er i en viss grad innarbeidet og spiller derfor en noe mer underordnet rolle enn på PK1. Spørsmål rundt profesjonsidentitet og egen pastoral identitet har derimot økt fokus.

I arbeid med gudstjeneste og liturgi samt prosjektarbeid i trosopplæringen forventes det økt grad av modenhet og ferdighet på PK2 nivå, og en forventer stor grad av selvstendighet. Kandidaten vil arbeide med å lede utformingen av liturgiske uttrykk og prosjekt i trosopplæringen i samarbeid med andre og i dialog med lokale tradisjoner.

Det er større vekt på kroppsspråk og dramaturgi enn på PK1. Kandidaten vil videre arbeide med egen homiletisk posisjon. Pastoralteologi og forholdet mellom person og tro vies betydelig oppmerksomhet. Praksis på PK2 er selvstendig og utøvende og utfordrer studentene på sin egen profesjonsidentitet i møte med lokale kontekstuelle tradisjoner og tverrfaglig samarbeid i en stab.

³ Noen kandidater tas opp etter godkjenning av Kirkerådets evalueringsnemnd.

10. Nøkkelinformasjon om studiet

Navn på studieprogrammet: Praktisk-kirkelig utdanning		Engelsk navn på studieprogrammet: Practical Theology	
ISCED-kode:			
Studieprogramkode:		Kvalifikasjonsnivå: Videreutdanning	
Antall studiepoeng: 60		Grad etter avsluttet studium: Cand.theol eller tilsvarende	
Undervisningsspråk: Norsk		Organisering av studiet: Deltid (50 % studiebelastning)	
Praksisstudier: Ja		Praksisomfang: 13 uker	
Normert studietid 1 år (40 uker)	Studieåret starter: Høst og vår	Undervisningssted: Tromsø	

Målgruppe og opptakskrav

Samlingsbasert praktisk kirkelig utdanning består av to deler, PK1 og PK2.

Målgruppe PK1

- teologistudenter bachelornivå.

Opptak på grunnlag av

- 60 (av 180) studiepoeng teologi/kristendom på bachelornivå.

Målgruppe PK2

- teologistudenter på masternivå
- studenter som etter Forskrift om kvalifikasjonskrav for tilsetting av prest i Den norske kirke har fått godkjenning av alternativ utdanning eller tilkjennegitt kompetanse gjennom Kirkerådets evalueringsnemnd: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-04-11-1810>

Opptak på grunnlag av

- 60 (av 120) studiepoeng teologifag på masternivå innenfor cand.theol. graden *eller* tilsvarende og bestått PK1
- godkjenning av Kirkerådets evalueringsnemnd og bestått PK1

Beskrivelse av studieprogrammets innhold og profil

PK1 består av tre emner som samlet gir teoretisk og praktisk innføring i prestens grunnleggende arbeidsoppgaver og kunnskap om arbeidsoppgavene til kirkens øvrige profesjoner. Sentrale tema er ulike tolkninger av presterollen, samarbeid mellom kirkelige yrkesgrupper, yrkesetiske utfordringer og kirkelig organisasjon. Det gis innføring i homiletiske, didaktiske, liturgiske, diakonale og sjelesørgeriske problemstillinger. Det drøftes hvordan prestens arbeid skal forstås i en samfunnsmessig kontekst. Utgangspunktet er nordnorsk kirkeliv, inklusiv samisk- og kvensk kirkeliv. Kandidaten får innføring i utfordringer fra den globale kontekst, særlig fra kirker i Sør og kirker i land med urbefolkninger.

PK2 består også av tre emner og er en videreføring av PK1, men med større vekt på at kandidaten skal innta en selvstendig fortolkning av presterollen. Det gis avansert praktisk og teoretisk kunnskap innen de viktigste hovedgrenene av praktisk teologi; homiletikk, kateketikk og liturgikk,⁴ diakoni, sjelesorg og pastoralteologi. Det arbeides med begrepene tro, kall, person og profesjon. Kirkerett er inkludert i undervisningen i pastoralteologi. Analyse og problemløsning av utfordringer knyttet til ledelsesproblematikk og rolleforståelser i en stab er sentrale tema, ofte med utgangspunkt i en nordnorsk kontekst og ofte gjennom arbeid med konkrete case.

Utdanningen kvalifiserer, sammen med øvrige studier i teologi eller tilsvarende, til å bli prest i Den norske kirke. Fullført cand.theol. utdanning, som praktisk-kirkelig utdanning er en del av, gir muligheter for studier på doktorgradsnivå.

Læringsutbytte

PK1

Læringsutbyttebeskrivelsene er på PK1 lagt på 1. syklus i tråd med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning

Etter PK1 skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har grunnleggende kunnskap i liturgikk,⁵ homiletikk, kirkelig undervisning og sjelesorg.
- kjenner til de viktigste kirkelige planene, kirkelig organisasjon og arbeidsoppgaver med vekt på egen yrkesprofesjon.
- kjenner til prosedyrer for kirkelig samarbeid og forberedelse av gudstjenester, kirkelige handlinger, undervisning og sorgarbeid.
- har basiskunnskap om nordnorsk kirkeliv, inklusive samisk og kvensk kirkeliv.

⁴ Liturgikk inkluderer hymnologi.

⁵ Hymnologi inngår i faget liturgikk

Ferdigheter:

Kandidaten

- har evne til å gjennomføre og lede gudstjenester, kirkelige handlinger, kirkelig undervisning og sjelesørgeriske samtaler.
- kan være nyskapende og utvikle enkle ritualer og undervisningsopplegg på egenhånd og i samarbeid med andre.
- kan ta imot veiledning og justere utøvelsen etter veiledning.
- kan delta i grunnleggende diskurser rundt kirkelige planer og kirkelig organisasjon.
- kan analysere den lokale konteksten som premissleverandør for kirkelig arbeid.
- deltar i en faglig samtale om hvordan kirka skal uttrykke seg i konkrete kontekster.

Generell kompetanse:

Kandidaten

- har innsikt i yrkesetiske problemstillinger knyttet til taushetsplikt og problemfeltet nærhet-distanse i sjelesorg.
- kan bruke teoretiske verktøy for å reflektere over hvordan prestens personlighet kan komme til uttrykk i forkynnelse og samtaler.
- kan delta i faglige samtaler med kollegaer i tekstgjennomganger og tverrfaglige stabsmøter.
- skal på faglig grunnlag kunne drøfte og samarbeide om undervisningsopplegg med undervisningspersonale og om salmer og liturgi med kantor.
- kjenner til de nyeste diskusjonene rundt innføring av liturgier og liturgiske ledd og kunne formidle dette muntlig og skriftlig i forhold til kollegaer og frivillige.

PK2

Læringsutbyttebeskrivelsene er på PK2 lagt på 2. syklus i tråd med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning

Etter PK2 skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har avansert kunnskap om homiletikk, kateketikk og liturgikk, diakoni, sjelesorg og pastoralteologi.
- kan anvende kunnskapen på nye områder innenfor fagfeltet.

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan analysere kirkelig praksis kritisk og arbeide selvstendig med problemløsning.
- kan anvende ny forskning og kunne bidra til nytenkning innenfor kirkas praksisfelt.

Generell kompetanse:

Kandidaten

- behersker de viktigste uttrykksformene i presteyrket for å kunne utføre oppgaven som prest på en selvstendig måte og med sin egen fortolkning av presterollen i ulike typer menigheter.
- kan kommunisere praktisk teologiske problemstillinger ovenfor lekfolk og i faglige sammenhenger.

Arbeids- og yrkesmuligheter etter endt utdanning

Utdanningen kvalifiserer, sammen med øvrige studier i teologi eller tilsvarende, og forutsatt biskopens ordinasjon, til å bli ordinert prest i Norge.

Videre studiemuligheter etter endt utdanning

Fullført cand.theol. utdanning, som praktisk-kirkelig utdanning er en del av, gir muligheter for studier på doktorgradsnivå.

Emnebeskrivelser

Homiletikk, kateketikk og liturgikk 1

Homiletics, Christian education and liturgics 1

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode:	Undervisningsspråk: Norsk	Praksisstudier: Nei
Antall studiepoeng: 10	Undervisningssted: Tromsø	Praksisomfang: 0 timer/uker
Tilbys som enkeltemne: Nei	Undervisningstermin: Høst/vår	Studentarbeidsomfang
Emnestatus: Obligatorisk emne	Obligatorisk undervisning: Ja	Undervisningsomfang: 12 timer øvelser uten lærer på campus 20 forelesningstimer på campus 25 timer lærerstyrt aktivitet på campus
Studienivå: Lavere grad		Omfang studentstyrt arbeid: 170 timer
Plassering i studieløpet		Totalt antall studentarbeidstimer: 227 timer
Heltid: Ikke aktuelt		
Deltid: 2. studieår		
Forkunnskapskrav: 60 studiepoeng teologi/kristendom på bachelornivå.		

Innhold

Det gis en grunnleggende innføring i temaene homiletikk, kateketikk og liturgikk. Det undervises i grunnleggende pedagogiske arbeidsformer, kommunikasjonsteori og retorikk i en kirkelig kontekst. Det øves på liturgi, forberedelse og framføring av prekener, andakter og didaktiske opplegg. De ulike prosesser i gudstjenestelig arbeid blir drøftet og evaluert i tverrfaglige grupper. Det øves også på å kunne vurdere andres framføring kritisk konstruktivt og selv kunne ta imot kritikk. Gjennom undervisning og samtaler arbeides det med å kunne reflektere pastoralteologisk i forhold til forkynnelse og egen person.

Hovedtema:

- Homiletikk
- Kateketikk
- Liturgikk

Læringsutbytte

Etter endt emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har bred kunnskap om sentrale tema, teorier og problemstillinger i fagene homiletikk, liturgikk og kirkelig undervisning.
- kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor liturgi- og trosopplæringsreformene.
- kjenner til dagens fagdiskurs rundt prekenen.
- har kunnskap om prekenens historie og plass i samfunnet.
- kan oppdatere kunnskap innenfor homiletikk, kateketikk og liturgikk.

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan anvende teologisk kunnskap i arbeid med homiletikk, liturgikk og kateketikk.
- kan reflektere over egen utøvelse, og kan gi og ta imot kritikk og justere utøvelsen under veiledning.
- kan søke opp og finne informasjon om fagstoff for å kunne belyse problemstillinger innenfor liturgiske valg, prekengenerer og didaktiske valg.
- kan lede en gudstjeneste, begravelse, dåpshandling, undervisningstime og et trosopplæringsprosjekt og kan preke på flere ulike måter for voksne og barn.
- kjenner til og kan utføre enkelte ledd i Allameassu (Nordsamisk høymesseliturgi).

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan planlegge og gjennomføre gudstjenester, kirkelige handlinger, undervisningstimer og trosopplæringsprosjekt i samarbeid med andre fagpersoner og frivillige.
- har innsikt i etiske problemstillinger knyttet til hvordan en bruker egen person og erfaringer i forkynnelse og undervisning.
- har forståelse for gudstjenesten som hellig handling.
- kan delta i faglige samtaler som stabsfellesskap og fagfellesskap om preken, gudstjeneste og undervisningsopplegg, samt i fellesskap med frivillige.
- kan formidle relevant fagstoff i slike grupper og bidra til utvikling av faglig gode gudstjenester og undervisningsopplegg.
- kjenner til forskningsfronten innenfor konfirmantarbeid.

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger, seminar og egenstudium
- Praktiske øvelser og ekskursjoner
- Gruppearbeid, prosjektarbeid og skriftlige innleveringer
- Individuelle samtaler med faglærer
- Praksis og veiledningssamtaler med eksterne veiledere

Obligatoriske aktiviteter

- 3,5 Undervisningsuker
- Gudstjeneste- og prekenøvelser med evaluering
- 5 innleveringer i itslearning

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Muntlig mappeeksamen	30 min	Bestått/ikke bestått	

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Mappeeksamen basert på utvalgsmappe gis for emnet. Vurdering: Bestått/ikke bestått.

Annet

Pensum (843 s)

Introduksjon til studiet (34 s)

Elstad, Halgeir: "Den praktiske teologien i endring. Det praktisk-teologiske seminar i det 20.

århundre" I *Teologi og modernitet. Universitetsteologien i det 20. århundret*, red. Hallgeir Elstad og Tarald Rasmussen, Oslo: Unipub, 2011. (20 s)

Meløe, Kristin Stang, Mjøs, Ole Danbolt og Norderval, Øyvind: "Kirkelig utdanning i nord" I *Et hellig land for Gud. Hålogaland bispedømme 200 år*, red. Svein Malmbekk, Sigmund Nasset, Øyvind Norderval og Kjell Riise, Tromsø: Ravnetrykk Tromsø, 2002. (14 s)

Homiletikk (260 s)

Harbsmeier, Eberhard og Iversen, Hans Raun: *Praktisk Teologi*. Fredriksberg: ANIS, 1995: 348 – 383 (35 s)

Henriksen, Jan-Olav: *Mangfoldighet og tvetydighet. Aktuelle blikk på religion*. Kristiansand: Portal Akademisk, 2016, 86-96, (11s).

Jakobsen, Rolv Nøtvik og Øierud, Gunnfrid Ljones: *Prekenbeskrivelse. Forstå – formidle – forbedre – forkynne*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, 2009. 15-119 (104 s)

Nordhaug, Halvor. ... *så mitt hus kan bli fullt. En bok om prekenen*. Oslo: Luther forlag, 2000. 51-78, 107-168. (88 s). Tilgjengelig på http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2008100104022

Nettressurser:

Austnaberg, Hans. "Om betydningsfull forkynnelse og endringserfaringer", I *Grensesprengende. Om forkynnelse for ungdom*, red. Hans Austnaberg og Bård Mæland, Trondheim: Tapir akademisk forlag, 2009. Tilgjengelig på http://idtjeneste.nb.no/URN:NBN:no-bibsys_brage_9284. (22 s)

Kateketikk (220 s)

Akerø, Hans Arne. I *Himmelgaven. Kirkens møte med mennesker ved dåp*, red. Rolf Simeon Andersen og Hans Arne Akerø, *Presteforeningens studiebibliotek* Nr. 47 (2002). (17 s)

Andreassen, Bengt-Ove: "Nødvendig, ikke ønskelig. Utviklingen av ungdomsarbeidet i Lyngelæstadianismen" I *Prismet* No 1-2/2017. (20 s)

Gunleiksrud, Kristin: "Ønskeliste for dåpssamtalen" I: *Himmelgaven. Kirkens møte med mennesker ved dåp*, *Presteforeningens studiebibliotek* Nr. 47, (2002). (10 s)

Krupka, Bernd. "Konfirmasjon som innlemming i kirkens tradisjon: Norske konfirmantmedarbeideres perspektiv på konfirmanttiden" I *Samfunnet i gudstjenesten. Praktisk kirkelig årbok 2009*, red. Stig Lægdene: Hasvik: Brøytebil, 2009. (17 s)
(Nedlastbar fra KUNs hjemmeside)

Høeg, Ida Marie. "Konfirmasjonstiden har vært bra – jeg har fått litt mer kunnskap og hatt det fint sammen med konfirmantene" I *Samfunnet i gudstjenesten. Praktisk kirkelig årbok 2009*. red. Stig Lægdene, Hasvik: Brøytebil, 2009. (Nedlastbar fra KUNs hjemmeside) (15 s)

Pettersson, Per. "Konfirmasjonstidens betydelse för den livslånga kirkerelationen – ett religionssociologisk perspektiv" I *Samfunnet i gudstjenesten. Praktisk kirkelig årbok 2009*, red. Stig Lægdene, Hasvik: Brøytebil 2009. (Nedlastbar fra KUNs hjemmeside) (8 s)

Krupka, Bernd og Reite, Ingrid. "Mellom alle stoler? Konfirmasjon i dagens pluralistiske

kontekst" I *Prismet bok. Mellom pietisme og pluralitet. Konfirmasjonsarbeid i fire nordiske land*, red. Bernd Krupka og Ingrid Reite, Oslo: IKO forlaget, 2010. (18 s)

Johnsen, Tore. "Hvordan kan samisk dåpsopplæring forankres i den samiske historien?", 38 – 47 I *Barn-urfolk-distrikt. Praktisk-kirkelig årbok 2006*, red. Roald Kristiansen og Bernd Krupka, Hasvik: Brøytebil, 2006. (Nedlastbar fra KUNs hjemmeside) (10 s)

Schweitzer, Friedrich. "Barndom i forandring. Globale tendenser og utfordringer for trosopplæring" I *Barn-urfolk-distrikt. Praktisk-kirkelig årbok 2006*, red. Roald Kristiansen og Bernd Krupka, Hasvik: Brøytebil 2006. (Nedlastbar fra KUNs hjemmeside) (10 s)

Strauman, Ragnhild. "Barn og kirkemusikk – barnekorarbeid sett i lys av trosopplæringsreformen i Den norske kirke" I *Årsbok för svenskt gudstjänstliv*, red. Stephan Borgehammar, Malmö: Artos & Norma bokförlag, 2010. (30 s)

Stålsett, Sturla. "... som et lite barn. I retning av en kontekstuell barneteologi" I *Barn og gudstjeneste – om hel deltagelse*, red. Hege Malterud et al., Stavanger: Cantando Musikkforlag, 2004. (11 s)

Nettressurser:

Kirkerådet. *Gud gir – vi deler. Plan for trosopplæring i Den norske kirke*. Oslo: Kirkerådet, Den norske kirke, 2010, 3-39 (36 s).
(Finnes elektronisk: <http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=11495>)

Kirkerådet. *Plan for samisk trosopplæring*. Oslo: Kirkerådet, 2010, 19 s.
Tilgjengelig på <http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=9096>;

Liturgikk (339 s)

Kirkerådet. *Gudstjeneste for Den norske kirke*. Stavanger: Eide forlag, 2011. Kapittel 6,7, 8 og 9. (60 s)
Elleverson, Karl-Gunnar: *Handbok i liturgik*. Stockholm: Verbum forlag, 2003, s. 9-237, 311-352 (279 s)

Diakoni, sjelesorg og pastoralteologi 1

Diaconi, pastoral counseling and pastoral theology 1

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode:	Undervisningsspråk: Norsk	Praksisstudier: Nei
Antall studiepoeng:10	Undervisningssted: Tromsø	Praksisomfang: 0 timer/uker
Tilbys som enkeltemne: Nei	Undervisningstermin: Høst/vår	Studentarbeidsomfang
Emnestatus: Obligatorisk emne	Obligatorisk undervisning: Ja	Undervisningsomfang: 12 timer øvelser uten lærer på campus 20 forelesningstimer på campus 25 timer lærerstyrt aktivitet på campus
Studienivå: Lavere grad		Omfang studentstyrt arbeid: 170 timer
Plassering i studieløpet		Totalt antall studentarbeidstimer: 227 timer
Heltid: Ikke aktuelt		
Deltid: 2. studieår		
Forkunnskapskrav: 60 studiepoeng teologi/kristendom på bachelornivå.		

Innhold

Emnet gir innføring i diakoni, sjelesorg og pastoralteologi. I sjelesorg gis det innføring i sorgarbeid, kristen ritualisering og forkynnelse ved sorg. Øvelser i sjelesørgeriske samtaler inngår.

Det gis grunnleggende innføring i diakonibegrepet og diakoniplanen for Den norske kirke. Det arbeides med viktige utfordringer fra den globale konteksten, særlig fra kirker i Sør og kirker i land med urbefolkninger.

Det gis innføring i måter å forstå, analysere og tolke ulike samfunnsmessige kontekster i forhold til det kristne budskapet gjennom eksempler fra nordnorsk kirkeliv, inklusive samisk og kvensk kirkeliv.

Hovedtema:

- Diakoni
- Sjelesorg
- Pastoralteologi

Læringsutbytte

Kunnskaper:

Kandidaten

- har grunnleggende forståelse av diakonibegrepet og diakoniplanen for Den norske kirke.
- kjenner til diakonens oppgaver og vesentlige problemstillinger innenfor menighetsdiakoni.
- har bred kunnskap om kirkas arbeid med sørgende, kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid rundt selvmordsforebygging.
- kjenner til ulike kontekstuelle modeller og den nyeste litteraturen rundt dette.
- har grunnleggende kunnskap om nordnorsk kirkeliv, inkludert samisk- og kvensk kirkeliv.

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan anvende faglig kunnskap når diakonalt arbeid drøftes i en stab.
- kan treffe faglig begrunnede valg i gjennomføring av diakonale tiltak.
- kan reflektere over egen gjennomføring av samtaler med sørgende, og kunne justere denne etter veiledning.
- kan analysere menighetsarbeid og prestens praksis i lys av ulike kontekstuelle modeller og ved hjelp av dette reflektere over praksis.
- kan henviser til fagstoff som kan forbedre praksis.

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan planlegge og gjennomføre ritualer knyttet til sorg.
- kan nyskape enkle ritualer.
- kan gjennomføre samtaler og ritualer med sørgende i tråd med regelverk for taushetsplikt og med høy grad av refleksjon over problemstillingen nærhet og distanse.
- kan analysere kontekstuelle konflikter i en menighet og ha evne til delta i å finne løsninger når slike oppstår.
- kan formidle kunnskap om kontekstualitet i en stab og i forhold til frivillige.
- kjenner til nytenkning rundt norsk-samiske forsoningsprosesser og kan relatere disse til perspektiver hentet fra det globale sør.

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger, seminar og egenstudium
- Praktiske øvelser og ekskursjoner
- Gruppearbeid, prosjektarbeid og skriftlige innleveringer
- Individuelle samtaler med faglærer
- Praksis og veiledningssamtaler med eksterne veiledere

Obligatoriske aktiviteter

- 3 Undervisningsuker
- 5 innleveringer i itslearning

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Muntlig mappeeksamen	30 min.	Bestått/ikke bestått	

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Mappeeksamen basert på utvalgsmappe gis for emnet. Vurdering: Bestått/ikke bestått.

Annet

Pensum (715 s)

Diakoni (186 s)

Johnsen, Tore. "Klimaendringer og behovet for et økologisk teologisk paradigme sett i et urfolksperspektiv" I *Tro til handling. Sammen for en rettferdig verden*, red. Atle Sommerfeldt, Oslo: Verbum, Oslo 2012. (15 s)

Johannessen, Kai Ingolf, Jordheim, Kari og Korslien, Kari Karsrud, (red). *Diakoni en kritisk lesebok*. Trondheim: Tapir akademisk forlag, 2009: 7-86, 103-139. (115 s)

Stenvaag, Hanne. "Kirkeasylets teologi- nedenfra" i *Praktisk kirkelig teologi- nedenfra. Praktisk kirkelig årbok 2008*, red. Stig Lægdene, Hasvik: Brøytebil, 2008. (20 s) (Nedlastbar fra KUNs hjemmeside)

Nettressurser

Kirkerådet. *Plan for diakoni*. Oslo: Kirkerådet, 2007. (36 s)

Tilgjengelig på <http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=18778>;

Sjelesorg (168 s)

Danbolt, Lars Johan. *Den underlige uka. De sørgende og begravelseriten*. Oslo: Verbum, 2002, 9 – 63 (143 s).

Aagedal, Olaf. "Sørjestad om kampplass. Stortorget og Oslo domkyrkje etter 22. juli"
I *Den offentlige sorgen*, red. Olaf Aagedal, Pål Botvar og Ida Marie Høeg, Oslo:
Universitetsforlaget, 2013. (25 s)

Pastoralteologi (361 s)

Bevans, B. Stephen. *Models of contextual theology*. New York: Orbis books, Maryknoll, 2006. (186 s)

Niemi, Einar. "Kvenene – fra innvandrere til utvandrere" I *Innsyn i kvensk historie språk og kultur. Seminarrapport Tromsø mars 2002*, red. Reidun Mellem, Hansnes: Norske kveners Forbund/Ruija Kveeniliitto. Trykksak leverandøren, 2002. (16 s)

Olstad, Knut. "Kirken og fornorskingspolitikken overfor kvenene i mellomkrigstida" I *Innsyn i kvensk historie språk og kultur. Seminarrapport Tromsø mars 2002*, red. Reidun Mellem, Hansnes: Norske kveners Forbund/Ruija Kveeniliitto. Trykksak leverandøren, 2002. (19 s)

Pedersen, Paul og Høgmo, Asle. *Sápmi slår tilbake. Samiske revitaliseringsprosesser i siste generasjon*, Karasjok: CalliidLagadus, 2012, 59 -89. (30 s).

Johnsen, Tore. "Menneskers arbeid eller Guds gave? En teologisk drøfting av forsoning med henblikk på forsoningsprosesser i Sápmi" I *Erkjenne fortid – forme framtid. Innspill til kirkelig forsoningsarbeid i Sápmi*, red. Tore Johnsen og Line M. Skum, 2013, Stamsund: Orkana. (20 s)

Skum, Line M. "Land is life – life is land. Om urfolksrettigheter og forsoning sett i et diakonalt perspektiv" I *Erkjenne fortid – forme framtid. Innspill til kirkelig forsoningsarbeid i Sápmi*, red. Tore Johnsen og Line M. Skum, Stamsund: Orkana akademisk. (12 s)

Kristiansen, Roald E. "Læstadianismen, kirken og samene" I *Et hellig land for Gud. Hålogaland bispedømme 200 år*, red. Svein Malmbekk et al., Tromsø: Ravnetrykk, 2004. (12 s)

Drivenes, Einar Arne. "Kirka og fornorskingspolitikken" I *Et hellig land for Gud. Hålogaland bispedømme 200 år*, red. Svein Malmbekk et al., Tromsø: Ravnetrykk, 2004. (13 s)

Jentoft, Svein. "På sporet av Nord-Norge" I *Hvor går Nord-Norge? Politiske tidslinjer*, red. Svein Jentoft, Jens-Ivar Nergård og Kjell Røvik, Stamsund: Orkana akademisk, 2013. (14 s)

Røvik, Kjell Arne. "Exit Nord-Norge? Lange linjer i landsdelens utvikling" I *Hvor går Nord-Norge? Tidbilder fra en landsdel i forandring*, red. Svein Jentoft, Jens-Ivar Nergård og Kjell Røvik, Stamsund: Orkana akademisk, 2013. (17 s)

Olsen, Torjer A. "Nordnorsk religiøsitet som begrep og fenomen" I *Hvor går Nord-Norge? Et institusjonelt perspektiv på folk og landsdel*, red. Svein Jentoft, Jens-Ivar Nergård og Kjell Røvik, Stamsund: Orkana akademisk, 2012. (12 s)

Praksis 1 Practice 1

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode:	Undervisningsspråk: Norsk	Praksisstudier: Ja
Antall studiepoeng: 10	Undervisningssted: Tromsø	Praksisomfang: 8 uker/300 timer
Tilbys som enkeltemne: Nei	Undervisningstermin: Høst/vår	Studentarbeidsomfang
Emnestatus: Obligatorisk emne	Obligatorisk undervisning: Ja	Undervisningsomfang:
Studienivå: Lavere grad		Undervisning og studentstyrt arbeid: 44 timer
Plassering i studieløpet		Totalt antall studentarbeidstimer: 344 timer
Heltid: Ikke aktuelt		
Deltid: 2. studieår		
Forkunnskapskrav: 60 studiepoeng teologi/kristendom på bachelornivå.		

Innhold

Dette emnet tilrettelegger muligheter for erfaring og refleksjon i tilknytning til praksis i en lokal folkekirkemenighet og på institusjon, som for eksempel på sykehjem, fengsel og sykehus? Erfaringsbasert læring skal bidra til å oppøve kunnskap om kirkelig arbeid og de ulike faggruppenes oppgaver med tanke på å utvikle personlig og faglig identitet. I menighetspraksisen er det fokus på tverrfaglighet, men studenten følger i hovedsak prestens arbeid og mottar veiledning av prest. Praksis starter med observasjon og blir gradvis mer utøvende. Studenten skal etter hvert prøve seg på de vanligste oppgaver i prestetjenesten, som andakt på institusjon, samtaler, stabsmøte, konfirmantundervisning, trosopplæringstiltak, kirkelige handlinger og gudstjenester. På institusjon skal studenten følge en prest, og etter hvert selv gjennomføre sjelesørgeriske samtaler som veiledes, samt delta i liturgiske og rituelle handlinger. Deltakelse i menighetspraksis og institusjonspraksis innebærer en samarbeidsrelasjon til en stedlig veileder som har ansvar for praksisperioden. Tyngdepunktet i veiledningen ligger i brytningen mellom person, yrkesutøvelse og teologi. Hver praksisperiode strekker seg over fire uker.

Hovedtemaer:

- Menighetspraksis
- Institusjonspraksis

Læringsutbytte

Kunnskaper:

Kandidaten

- har bred kunnskap om prestetjeneste i menighet og på institusjon.

- kjenner til de andre kirkelige profesjoners oppgaver og roller i staben, samt kjenne til menighetsrådets mandat og myndighet og frivilliges tjeneste som ressurs i menigheten.
- har kunnskap om prestens historiske rolle i menighet og samfunn.

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan gjennomføre hoveddelene av en gudstjeneste i menighet.
- kan lede en andakt eller et enkelt ritual i menighet eller på institusjon.
- kan holde en konfirmanntime, finne og vurdere fagstoff til en konfirmanntime og liturgisk materiale til en andakt.
- kan formidle med tilstrekkelig stemmebruk og tydelig artikulasjon.
- kan reflektere kritisk over egen muntlig formidling og justere denne i lys av veiledning.

Generell kompetanse:

Kandidaten

- har evne til å reflektere rundt viktige problemstillinger knyttet til samtaler/møter med mennesker.
- har evne til å reflektere rundt egen framferd og funksjon.
- kan planlegge en gudstjeneste sammen med andre medarbeidere og kjenne til kontor og kirketjeners oppgaver og myndighetsområder.
- har innsikt i problemstillingene rundt prestens rolle i en sekulær organisasjon som sykehus, fengsel eller militæret.
- kan delta i drøftingen av prestens rolle med kolleger.
- kjenner til debatten om religiøs tjeneste i en sekulær institusjon i forbindelse med endringer mellom stat og kirke.

Arbeids- og undervisningsformer

- Praksis
- Individuelle samtaler med praksislærer og faglærer
- Skriftlige innleveringer
- Egenstudium

Obligatoriske aktiviteter

- 8 uker praksis
- 5 itslearning innleveringer

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Vurdering av institusjonspraksis	4 uker	Bestått/ikke bestått	
Vurdering av menighetspraksis	4 uker	Bestått/ikke bestått	

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Ved institusjonspraksis og menighetspraksis gir lokal praksisveileder en anbefaling om bestått/ikke bestått. Faglærer avgjør om praksis er bestått.

Annet

Pensum: (69 s)

Brun, Evy. "Små føtter – dype spor" I *Samfunnet i gudstjenesten. Praktisk kirkelig årbok 2009*, red. Stig Lægdene, Hasvik: Brøytebil, 2009. (Nedlastbar fra KUNs hjemmeside). (19 s)

Bunkholt, Marit. "Folkekirkelig sjelesorg", *Tidsskrift for sjelesorg* 3/2007.
Tilgjengelig på <http://www.prest.no/folkekirkeligsjelesorg/?mycat=470&mytag=sjelesorg>; (6 s)

Det livssyns åpne samfunn. En helhetlig tros- og livssyns politikk. NOU 2013:1. 17-25, 106-112 og 167-180. (27 s) Tilgjengelig på <https://www.regjeringen.no/contentassets/eecd71cd8f2a4d8aabdf5a7742e96b4d/no/pdfs/nou201320130001000dddpdfs.pdf>;

Røen, Ingebrigt. "Mor kjem med dotter si som skal døy. Ei uventa hending i gudstenesta-Fortelling og refleksjon" I *Samfunnet i gudstjenesten. Praktisk kirkelig årbok 2009*, red. Stig Lægdene, Hasvik: Brøytebil, 2009. (Nedlastbar fra KUNs hjemmeside). (8 s)

Sandal, Margunn. "Kunsten å vere kyrkje. Eit kyrkjeleg kulturløft" I *Kirke i kultur og kontekst. Praktisk-kirkelig årbok 2007*, red. Stephen Sirris, Hasvik: Brøytebil, 2007. (Nedlastbar fra KUNs hjemmeside) (9 s)

Homiletikk, kateketikk og liturgikk 2

Homiletics, Christian education and liturgics 2

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode:	Undervisningsspråk: Norsk	Praksisstudier: Nei
Antall studiepoeng: 10	Undervisningssted: Tromsø	Praksisomfang: x timer/uker
Tilbys som enkeltemne: Nei	Undervisningstermin: Høst/vår	Studentarbeidsomfang
Emnestatus: Obligatorisk emne	Obligatorisk undervisning: Ja	Undervisningsomfang: 10 timer øvelser uten lærer på campus 20 forelesningstimer på campus 20 timer lærerstyrt aktivitet på campus
Studienivå: Høyere grad		Omfang studentstyrt arbeid: 150 timer
Plassering i studieløpet		Totalt antall studentarbeidstimer: 200 timer
Heltid: Ikke aktuelt		
Deltid: 4. studieår		
Forkunnskapskrav: Opptak til studiet skjer på grunnlag av 60 studiepoeng teologi på masternivå innenfor cand.theol. graden eller tilsvarende og bestått PK1, alternativt på grunnlag av godkjenning av Kirkerådets evalueringsnemnd og bestått PK1.		

Innhold

Det gis avansert undervisning innen homiletikk, kateketikk og liturgikk. I kateketikk er vekten på prosjektarbeid i trosopplæringen hvor det gis teoretisk kunnskap om ulike metoder i prosjektarbeid, kombinert med at et tverrfaglig prosjekt gjennomføres. Evaluering av prosess og resultat inngår. Homiletikk og liturgikkundervisningen kombinerer teoretisk kunnskap gjennom forelesninger, analyse av prekener og gudstjenester med øvelser på enkeltdeler av gudstjenesten/prekenen/andakt, samt gudstjenesteøvelser av hele gudstjenester hvor planlegging, valg av liturgiske elementer, tverrfaglig samarbeid og utførelse evalueres. Drøfting av liturgiske valg og eksperimentering med liturgi og språk inngår i undervisningen. I homiletikk arbeides det med å kunne beskrive og analysere andres og egne prekener kritisk i kombinasjon med øvelser. Det arbeides gjennom øvelse, samtale på bakgrunn av faglitteratur med at studentene finner sin egen stemme og ståsted i framføring av preken, liturgiske preferanser og kroppslig uttrykk.

Hovedtemaer:

- Homiletikk
- Kateketikk
- Liturgikk

Læringsutbytte

Kunnskaper:

Kandidaten

- har avansert kunnskap om sentrale tema, teorier og problemstillinger i homiletikk, liturgikk og i prosjektarbeid i kirkelig undervisning.
- kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor liturgireformen

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan analysere homiletisk praksis, liturgiske valg og trosopplæringsprosjekt på bakgrunn av liturgisk, homiletisk og didaktisk teori.
- kan reflektere over egen og andres utøvelse som liturg og predikant, gi og ta imot kritikk og kunne justere utøvelsen under veiledning.
- har oversikt over hvor en finner informasjon og fagstoff for å kunne belyse problemstillinger innenfor liturgiske valg, prekenenger og didaktiske valg.
- kan bruke relevante metoder for pedagogisk utviklingsarbeid i trosopplæringsprosjekt på en selvstendig måte.
- kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset utviklingsprosjekt under veiledning innenfor feltet liturgikk.
- kan analysere prekenens plass i kirke og samfunn med bakgrunn i kunnskaper om prekenens historie, egenart og plass i samfunnet.
- kan anvende vitenskapelige metoder når prosjektarbeid i trosopplæring utvikles.
- kan anvende kunnskap i liturgikk ved å kunne foreta liturgiske valg, endringer eller nyskape liturgier.
- skal kunne analysere prekener i forhold til genre og retoriske grep og kjenne til forskningsfronten innenfor homiletikk.

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan lede, planlegge og gjennomføre forkynnelse, kirkelig undervisning, gudstjenester, kirkelige handlinger, og trosopplæringsprosjekt for ulike målgrupper i ulike menigheter i samarbeid med andre fagpersoner og frivillige.
- har innsikt i etiske problemstillinger knyttet til hvordan en bruker egen person og erfaringer i forkynnelse og undervisning.
- kan analysere forholdet mellom makt og avmakt knyttet til språk i liturgi og salmer.
- kan formidle omfattende, selvstendig arbeid rundt preken og liturgi og trosopplæringsprosjekt.
- kan delta i faglige samtaler som stabsfellesskap og fagfellesskap om dette, samt i fellesskap med frivillige.

- kan formidle relevant fagstoff i slike grupper og kunne bidra til liturgisk nytenkning.

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger, seminar og egenstudium
- Praktiske øvelser og ekskursjoner
- Gruppearbeid og prosjektarbeid og skriftlige innleveringer
- Samtaler med faglærer
- Selvstendig menighetspraksis
- Veiledningssamtaler med eksterne veiledere

Obligatoriske aktiviteter

- 4 undervisningsuker
- 4 innleveringer i itslearning
- Gudstjenesteøvelser
- Prekenøvelser

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Muntlig mappeeksamen	30 min.	Bestått/ikke bestått	

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Mappeeksamen basert på utvalgsmappe gis for emnet. Vurdering: Bestått/ikke bestått.

Annet

Pensum (893 s)

Homiletikk (288 s)

Austnaberg, Hans. "Tre preiker for ungdom: Analyse basert på innspel frå Ungdommens Kirkemøte." *Tidsskrift for Praktisk Teologi* 31, no. 1 (2014): 27-39. (12 sider)

Lægdene, Stig. "Innledning", I *Prekener fra Nord-Norge. Praktisk-kirkelig årbok 2010*, red. Stig Lægdene, Hasvik: Brøytebil, 2010. (Nedlastbar fra KUNs hjemmeside) (4 s)

Ottensen, Maria og Johansson, Tina. *Predikan växer fram*. Stockholm: Verbum, 2010, (207 s)

Skjæveland, Tore og Mosdøl, Hallvard Olavson. «Jakta på den raude tråden – og knaggar i preika», *Tidsskrift for praktisk teologi 2* -2013. (8 s)

Seks prekener: 1 av Læstadius Læstadius, Lars Levi: *Postilla Norrtälje 1985*, 2 prekener fra Lægdene, Stig (red.). *Prekener fra Nord-Norge*, Hasvik: Brøytebil, 2010. (Nedlastbar fra KUNs hjemmeside) 2 prekener lastet ned fra nettet presentert i itslearning. (18 s)

Nettressurser:

Leer-Salvesen, B. *Levende håp: en praktisk-teologisk analyse av 51 presters forkynnelse ved gravferd*, Kristiansand: University of Agder, 2011, 309-329 (21 s). Tilgjengelig på <http://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/139699>)

Mæland, B. "Lukkende og åpnende: forkynnelse i et informasjonstrett samfunn", *Halvårsskrift for praktisk teologi 24*, nr.1 (2007): 56-63 (8 s). Tilgjengelig på <http://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/161884>

Kateketikk (200 s)

200 sider litteratur blir satt opp hver semester i sammenheng med prosjektets tema.

Liturgikk (387 s)

Bientie, Bierna Leine. "Sørsamisk dåpsliturgi. Med utgangspunkt i det samiske" I *Praktisk kirkelig teologi- nedenfra. Praktisk kirkelig årbok 2008*, red. Stig Lægdene, Hasvik: Brøytebil, 2008. (Nedlastbar fra KUNs hjemmeside). (5 s)

Holter, Stig Wernøe. *Kom, tilbe med fryd: Innføring i liturgikk og hymnologi*. Oslo: Solum Forlag (2. utg.), 2008, 243-329, (86 s).

Kirkerådet. *Plan for kirkemusikk i Den norske kirke*. Oslo: Kirkerådet, Den norske kirke, 2009, 7-30. (14 s). Tilgjengelig på <http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=69093>; besøkt 22. mars 2017.

Lathrop, Gordon W. *Holy Things: A Liturgical Theology*. Minneapolis: Fortress Press, 1998. (226 s.)

Lægdene, Stig. "Kontekstuelle gudstjenester – henblikk på gudstjenestereformen" I *Kirke i kultur og kontekst. Praktisk-kirkelig årbok 2007*, red. Stephen Sirris, Hasvik: Brøytebil, 2007. (Nedlastbar fra KUNs hjemmeside) (17 s)

Lægdene, Stig og Stenvaag, Hanne. "Salmebokreformen og kjønnsinkluderende språk», St. *Sunniva 2* -2012: (19 s)

Strauman, Ragnhild. "Sami Hymns in the Norwegian Hymnbook" I *Hymn, Song, Society*, eds. Tapani Innanen, og Veli-Matti Salminen, Helsinki: Publications, The Church Research Institute 63, 2016. (19 s)

Thomassen, Merete. "Liturgi nedenfra: Om Kirkens ressurscenters liturgiske praksis" I *Praktisk kirkelig teologi- nedenfra. Praktisk kirkelig årbok*, red. Stig Lægdene, Hasvik: Brøytebil, 2008. (Nedlastbar fra KUNs hjemmeside) (15 s)

Diakoni, sjelesorg og pastoralteologi 2

Diaconi, pastoral counseling and pastoral theology 2

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode:	Undervisningsspråk: Norsk	Praksisstudier: Nei
Antall studiepoeng: 10	Undervisningssted: Tromsø	Praksisomfang: x timer/uker
Tilbys som enkeltemne: Nei	Undervisningstermin: Høst/vår	Studentarbeidsomfang
Emnestatus: Obligatorisk emne	Obligatorisk undervisning: Ja	Undervisningsomfang: 10 timer øvelser uten lærer på campus 20 forelesningstimer på campus 20 timer lærerstyrt aktivitet på campus
Studienivå: Høyere grad		Omfang studentstyrt arbeid: 150 timer
Plassering i studieløpet		Totalt antall studentarbeidstimer: 200 timer
Heltid: Ikke fastsatt		
Deltid: 4. studieår		
Forkunnskapskrav: Opptak til studiet skjer på grunnlag av 60 studiepoeng teologi på masternivå innenfor cand.theol. graden eller tilsvarende og bestått PK1, alternativt på grunnlag av godkjenning av Kirkerådets evalueringsnemnd og bestått PK1.		

Innhold

Det gis avansert undervisning innenfor diakoni, sjelesorg og pastoralteologi hvor kirkerettsundervisning er inkludert i undervisningen i pastoralteologi.

I diakoni tematiseres forholdet mellom kirke og samfunn gjennom å drøfte eksempler fra nordnorsk kontekst og internasjonal diakoni med henblikk på å videreutvikle kontekstuell metodikk som kan anvendes på nye spørsmål eller andre kontekster. Undervisningen gir kunnskap om nordnorsk kirkeliv, inkludert samisk og kvensk kirkeliv.

I sjelesorgundervisningen er vekten på den sjelesørgeriske samtalen. Det gis en kombinasjon av øvelser, samtaler og foredrag.

Gjennom undervisning og caseoppgaver arbeides det med ledelsesspørsmål, tverrfaglighet og samarbeid i Den norske kirke. Det gis utdypende kunnskap om Den norske kirkes organisasjon og struktur. I kirkerettsundervisningen vektlegges undervisning om kirkelov og de viktigste lovene som angår arbeid i Den norske kirke, kombinert med løsninger av case.

Studentene arbeider med å analysere, ta stilling til og korrigere hvordan en selv og andre inntar ulike roller i case- prosjekt og gudstjenestearbeid. Det arbeides med begrepene tro, kall, person og profesjon gjennom foredrag og samtaler i gruppe med basis i ordinasjonsløfte og tjenesteordning for prest og med basis i faglitteratur. Studentene utfordres til å innta en selvstendig fortolkning av presterollen. Gjennom foredrag

og case gis kunnskap om problematikk rundt grensesetting, taushetsplikt og utbrenthet. Overgrepssproblematikk tematiseres særskilt.

Hovedtemaer:

- Diakoni
- Sjelesorg
- Pastoralteologi (inklusive kirkerett)

Læringsutbytte

Kunnskaper:

Kandidaten

- har avansert kunnskap om nordnorsk kirkeliv, inkludert samisk og kvensk kirkeliv.
- har avansert kunnskap om hvordan en lokal kirke kan arbeide med særskilte etiske samfunnsspørsmål. Denne kunnskapen skal kunne anvendes på nye samfunnsspørsmål i ulike kontekster.
- har avansert kunnskap om ulike typer sjelesørgerisk samtale, grensesetting og taushetsplikt.
- har inngående kunnskap om vitenskapelig teori på sjelesorgsmodeller og overgrepssproblematikk.
- har avansert kunnskap om regelverk, organisering og struktur i Den norske kirke, inklusive tverrfaglige problemstillinger.
- kan anvende kunnskaper om kirkerett på nye problemområder.
- har avansert kunnskap om ulike fortolkninger av presterollen inklusive prestens ledelse, kjenne denne rollens plass i kirke og samfunn, og på bakgrunn av dette kunne analysere faglig hvordan en spesifikk rolle framtrer i et stabsfellesskap.

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan analysere skriftlige og muntlige kirkerettslige oppfatninger og kan anvende kirkerett for å strukturere og formulere faglige synspunkter.
- kan analysere ulike forståelser av vigsledes roller i en stab og ledelsesforståelser, inkludert egen rolle.
- kan bidra til analyse ved å bringe inn eksisterende teorier på ledelse eller tverrfaglighet, og kan delta i problemløsning.
- kan videreutvikle egen profesjonalitet i skjæringspunktet mellom profesjon og tro.
- kan analysere og fortolke kirkelige utfordringer relatert til samisk som minoritet i et norsk storsamfunn.

- kan i en sjelesørgerisk samtale anvende flere typer samtalemodeller og teknikker ut fra eksisterende teorier.

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan lede og gjennomføre sjelesørgeriske samtaler med personer
- kan analysere fag-, yrkes, og forskningsetiske problemstillinger knyttet til grensesetting i sjelesorgen, overgrepssproblematikk og taushetsplikt.
- kan anvende kirkelig systemforståelse og kirkerettslige kunnskaper på et bredt kirkelig felt for å kunne bidra til tverrfaglig samarbeid og problemløsning når konflikter oppstår.
- kan kommunisere faglige problemstillinger og analyser om forholdet mellom kirke og lokalsamfunn med utgangspunkt i ulike kontekstuelle modeller til fagfellesskap i et prosti og ovenfor menighetsråd og allmennhet.
- kan bidra til nytenkning innenfor menighetsutvikling på dette feltet. Kandidaten kan også delta i nyskapende prosesser for å synliggjøre samisk kirkeliv i lokalmenigheten.
- kan delta med nytenkning og i innovasjonsprosesser for å videreutvikle tverrfaglig samarbeid i en stab.

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger, seminar og egenstudium
- Praktiske øvelser og ekskursjoner
- Gruppearbeid og prosjektarbeid og skriftlige innleveringer
- Samtaler med faglærer
- Selvstendig menighetspraksis
- Veiledningssamtaler med eksterne veiledere

Obligatoriske aktiviteter

- 4 studieuker
- 5 innleveringer i itslearning
- Gudstjenesteøvelser

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
----------------	----------	-------------------	---------

Muntlig mappeeksamen	30 min	Bestått/ikke bestått	
Kirkerettseksamen	45 min	Bestått/ikke bestått	

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Mappeeksamen basert på utvalgsmappe gis for emnet. Vurdering: Bestått/ikke bestått.

Muntlig eksamen i kirkerett. Vurdering: Bestått/ikke bestått.

Begge eksamener må være bestått for å bestå emnet som helhet.

Annet

Pensum (745 s)

Diakoni (236 s)

Kessel, Terese Bue: "The Africanisation of Diaconia: Care in Community with *Femmes Pour Christ* in Cameroon" I *Diakonia in a Gender Perspective*, ed: Dietrich, Stephanie, Jørgensen, Knud, Korslien, Kari Karsrud og Nordstokke, Kjell, Regnum studies in mission, Oxford 2016. (10 s)

Stenvaag, Hanne: "Kirkeasylets teologi- nedenfra" I *Praktisk kirkelig teologi- nedenfra. Praktisk kirkelig årbok*, red. Stig Lægdene, Hasvik: Brøytebil, 2008. (Nedlastbar fra KUNs hjemmeside) (20 s)

Kaarigstad, Janne-Monica A. "Å (mestre) møte med overgrepsutsatte i vår kirkelige sammenheng" I *Praktisk kirkelig teologi- nedenfra. Praktisk kirkelig årbok*, red. Stig Lægdene, Hasvik: Brøytebil, 2008. (Nedlastbar fra KUNs hjemmeside) (11 s)

Pears, Angie. *Doing contextual theology*. New York: Routledge, 2010. (195 s)

Sjelesorg (244 s)

Austad, Anne: "Dialogical Spaces of Gender in Pastoral Care and Counselling" I *Diakonia in a Gender Perspective*, ed: Dietrich, Stephanie, Jørgensen, Knud, Korslien, Kari Karsrud og Nordstokke, Kjell, Regnum studies in mission, Oxford 2016. (12 s)

Isaksen, Sjur. "Sårbarhet og Ivaretagelse: Kasualsamtalet som folkekirkenes grunnleggende samtalepraksis", *Tidsskrift for sjelesorg* nr 2 -2014. (11 s).

Stene, Valborg. "Samtale og selvinnsikt", *Tidsskrift for sjelesorg* nr. 1 -2011. (11 s)

Stifoss- Hansen, Hans. "Ritualenes psykologiske og helbredende funksjon" I *Møtet med den andre*, red. Marit Bunkholt, Oslo: Det praktisk teologiske seminar, 2007. 45-58 (12 s)

Stifoss- Hansen, Hans. "Seksuelle overføringer i sjelesorg" I *Møtet med den andre*, red. Marit Bunkholt. Oslo: Det praktisk teologiske seminar, 2007. (10 s)

Wadsten, Cecilia. *Själavård helt enkelt*. Stockholm: Verbum, 2009. (188 s)

Pastoralteologi (273 s)

Danbolt, Lars Johan og Lien, Lars: "Kirken – et bra sted å jobbe", *Tidsskrift for praktisk teologi 2* -2012. (13 s)

Fisknes, Ole Herman. "Presters taushetsplikt", *Inter Collegas*, nr. 1 -2006. Tilgjengelig på <http://www.prest.no/files/2014/03/Presters-taushetsplikt-IC-1-2006.pdf>; 30-33(4 s)

Hougsnes, Marit Halvorsen: "Med kirken som ledelseskontekst", *Tidsskrift for praktisk teologi 2* (2012): (13 s)

Kaufman, Tone Stangeland. "Verken "24/7" eller "ni til fire", *Tidsskrift for Praktisk teologi 2* - 2016. (12 s)

Kaufman, Tone Stangeland, Felter, Kirsten Donskov og Gaarden, Marianne. "Person og prestetjeneste", *Tidsskrift for praktisk teologi 2* (2016): 11 s.

Kirkerådet. *Strategiplan for likestilling mellom kjønn i Den norske kirke 2015-2023*. Tilgjengelig på https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/planer-visjonsdokument-og-strategier/plan_likestilling_2015_bm_web.pdf; (20 s)

Lover og regler: (i alt 200 s) Av disse:

Lov om Den norske kirke; tilgjengelig på <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1996-06-07-31>;

Tjenesteordning for menighetsprester; tilgjengelig på <https://lovdata.no/dokument/INS/forskrift/2016-04-11-1814>;

Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for diakoner, kantorer og kateketer. Tilgjengelig på <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/lover-og-regler/>;

Personalreglement for prester i Den norske kirke. Tilgjengelig på https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/lover-og-regler/personalreglementet_prest_2016.pdf;

Andre lover i utvalg, tilgjengelig på <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/lover-og-regler/>;

Praksis 2 Practice 2

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode:	Undervisningsspråk: Norsk	Praksisstudier: Ja
Antall studiepoeng:10	Undervisningssted: Tromsø	Praksisomfang: 5 uker 177,5 timer
Tilbys som enkeltemne: Nei	Undervisningstermin: Høst/vår	Studentarbeidsomfang
Emnestatus: Obligatorisk emne	Obligatorisk undervisning: Ja	Undervisning og studentstyrt arbeid: 32,5 timer
Studienivå: Høyere grad		Totalt antall studentarbeidstimer: 210 timer
Plassering i studieløpet		
Heltid: Ikke aktuelt		
Deltid: 4. studieår		
Forkunnskapskrav: Opptak til studiet skjer på grunnlag av 60 studiepoeng teologi på masternivå innenfor cand.theol. graden eller tilsvarende og bestått PK1, alternativt på grunnlag av godkjenning av Kirkerådets evalueringsnemnd og bestått PK1.		

Innhold

Emnet tilrettelegger for erfaring og refleksjon i tilknytning til praksis som prest i en lokal folkekirkemenighet.

For studenter tilhørende Den norske kirke innebærer dette emnet lønnet tjeneste i en menighet i Den norske kirke. Praksisperioden varer i 5 uker og er en selvstendig prestetjeneste i det bispedømmet studentene er knyttet til gjennom ordningen "Veien til prestetjeneste" (VTP). Biskopen i det aktuelle bispedømmet gir fullmakter til studentene med tanke på ansvar og oppgaver. Praksis er veiledet. Veileder er oppnevnt av VID/KUN og arbeider ikke på studentens praksissted. Veileder har normalt en særlig kompetanse innen veiledning. Stiftspraksis er et samarbeidstiltak mellom biskopene/bispedømmene og de teologiske lærestedene. Gjennom erfaringsbasert læring og refleksjon over denne med veileder og gjennom skriftlige besvarelser, bidrar praksisperioden til å oppøve kunnskaper om kirkelig arbeid, utvikle ferdigheter på kirkens viktigste praksisfelt, utvikle faglig selvstendighet samt utvikle personlig og faglig identitet. Det er et mål for emnet at studentene skal få et realistisk bilde av hvordan det er å arbeide som prest i Den norske kirke.

For studenter fra andre kirkesamfunn enn Den norske kirke tilrettelegges tilsvarende veiledet praksis, som normalt vil finne sted i det kirkesamfunnet studentene tilhører.

Hovedtemaer:

- Menighetspraksis/stiftspraksis

Læringsutbytte

Kunnskaper;

Kandidaten:

- har avansert kunnskap om prestedtjenesten i menighet.
- kan anvende homiletisk kunnskap til å forkynne i nye situasjoner for ulike målgrupper.
- har avansert praktisk liturgisk kunnskap slik at han/hun kan lede ulike typer liturgier i nye situasjoner på ulike steder.
- har kunnskap om og kunne analysere ulike forventninger til presteroller og kunne plassere seg selv i forhold til dette på praksisstedet.

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan planlegge og gjennomføre, alene eller i samarbeid med andre fagfolk og/eller frivillige, gudstjenester, begravelser, andakter på institusjon, sjelesørgeriske samtaler, konfirmasjonsundervisning, trosopplæring, dåp og dåpssamtaler, sørgesamtaler, soknebud og skriftemål.
- kan gå med dødsbud.
- kan delta på menighetsrådsmøter og i ulike kirkelige utvalg med selvstendig og begrunnet fortolkning av egen rolle.
- kan bruke liturgisk kunnskap for å skape nye former for riter og anvende didaktisk kunnskap i ulike undervisningssituasjoner.
- kan gjøre bruk av ulike teorier fra homiletisk forskning i forkynnelsen.
- kan analysere en sjelesørgeriske situasjon, gjennomføre sjelesorg og kunne tilby adekvate riter.
- kan analysere menighetens arbeid og selvforståelse ved hjelp av ulike kontekstuelle modeller.

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan anvende kunnskap om grensesetting i sjelesorg, taushetsplikt, og overgrepssproblematikk.
- kan anvende teoretiske kunnskaper om liturgi, sjelesorg og homiletikk i utøvelsen av arbeidet i praksismenigheten.
- kan reflektere rundt kontekstualitet i praksismenigheten og kunne analysere og reflektere over problemstillinger rundt kirke og samfunn i lys av dette i stab og overfor frivillige.
- kan reflektere over egen person, profesjon og tro og formidle selvstendige holdninger omkring dette.

Arbeids- og undervisningsformer

- Praksis

Obligatoriske aktiviteter

- Praksis
- Individuelle samtaler med veileder
- 5 skriftlige innleveringer

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk
Vurdering av praksis	5 uker	Bestått/ikke bestått

Annet

Pensum

Det er ikke eget pensum til praksisemenet. Aktuell litteratur er lagt til de øvrige emnene på PK2.